

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
81 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2021

Наукове видання

Збірник тез доповідей 81 наукової конференції викладачів академії
27 – 30 квітня 2021 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 14 від 27-29.04.2021 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., проф.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

Аналіз методів мінімізації ризиків, проведений у ході дослідження, показав, що існують багато інструментів управління фінансовими ризиками. Кожне підприємство має впроваджувати дієву систему управління фінансовими ризиками, що дозволить вчасно попереджати, уникати і подолати негативні наслідки при реалізації фінансових ризиків.

Література

1. Діба М.І. Суть та види фінансових ризиків у системі ризик-менеджменту підприємства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 635. – С. 22-28.
2. Землячова О.А., Савочка Л.С. Класифікація фінансових ризиків та методи їх зниження. Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції. – 2012. – № 3. – С. 50-57.
3. Страхування: підручник. /Керівник авт. колективу і наук. ред. С.С. Осадець. Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ. 2002. – 599 с.

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

ТРАНСФОРМАЦІЯ КАТЕГОРІЙ ТОВАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Ткачук Т.І., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Товарне виробництво існує вже кілька тисячоліть. Воно не пов'язане з якоюсь однією соціально-економічною формацією, але притаманне багатьом формаціям, які вийшли за межі примітивного виробництва та споживання.

Товарне виробництво відігравало значну роль у становленні індустріального суспільства, бо воно орієнтоване на досягнення ефективності за рахунок розвитку суспільного поділу праці. Капіталістичні відносини змогли утвердитися лише тоді, коли гроші, ринок зруйнували патріархальні зв'язки людей, сословні межі між ними. У зв'язку із цим гроші можна назвати великим «демократизатором», але це має і зворотній бік – влада грошей над людиною, гіпертрофія їх ролі у суспільстві, коли духовне підмінюється матеріальним.

Товарні відносини – ключове питання багатьох економічних проблем. Саме від відповіді на це питання залежить трактування багатьох понять, зокрема, таких, як ринок, ринкова економіка, вільний ринок, конкуренція, монополія, а також характеристики економічних систем, підходи до визначення відносин власності.

У буденній свідомості і, нажаль, навіть у навчальній літературі, так би мовити, з легкої руки західних авторів, товарне виробництво підмінюється ринком, ринковим виробництвом. Таким чином, форма підмінює зміст, явища розглядаються поверхнево, не глибоко, а отже – не науково.

Товарні відносини та ринок – поняття, які, безумовно, тісно пов'язані, але не тотожні. Зв'язок товарного виробництва та ринку:

1. Товарне виробництво – відокремлене, спеціалізоване виробництво для інших, звідси – необхідність обміну.
 2. Товарне виробництво – рух продукту праці від безпосереднього виробництва до споживання через обмін.
 3. Саме на ринку розв'язуються протиріччя товару і визначається структура виробництва (у відповідності до ринкового попиту).
 4. Історично товарний обіг передував товарному виробництву.
- Товарне виробництво зародилося з натурального. Вивести причину його виникнення

можливо, аналізуючи передуючий йому розвиток продуктивних сил. Товарному виробництву історично передував товарний обмін в натуральному господарстві. Факти такого обміну повторюються і стають частішими після першого суспільного поділу праці, яке є передумовою товарного виробництва і веде до спеціалізації. А спеціалізація, у свою чергу, сприяє зростанню продуктивності праці, вдосконаленню знарядь праці та появи додаткового продукту.

Тільки коли суспільний поділ праці переходить у спеціалізацію, можна вести мову про перехід від обміну до товарного виробництва, позаяк спеціалізація веде до відокремлення. Економічне відокремлення – причина існування товарного виробництва, одна з найскладніших економічних категорій.

В умовах натурального виробництва не було необхідності у суспільному визнанні індивідуальних витрат праці. Будь-яка індивідуальна праця заздалегідь виступала часткою сукупної праці, тому що, в умовах низького рівня продуктивних сил та складнощів у задоволенні потреб, відмінності в індивідуальних робочих силах були несуттєві, а потреби задовольнялися сумісно, зрівняльно. Тобто, в умовах нерозвиненості продуктивних сил та дефіциту матеріальних благ будь-які індивідуальні витрати праці були суспільно-необхідними.

Та поступово, з одного боку, відбувається диференціація індивідуальних витрат праці, тобто їх відокремлення, а, з іншого, – створюється вже суспільний продукт такої кількості та структури, які перевищують суспільні потреби. Тому не будь-які індивідуальні, а тільки індивідуальні витрати певного розміру, визнаються необхідними суспільству. Це визнання відбувається у процесі зведення індивідуальних витрат до суспільно-необхідних в обміні рівнозначних кількостей абстрактної праці, на ринку.

Але товарне виробництво ще довго відігравало другорядну, підлеглу роль. Пануючим воно стає тільки за умов капіталізму, але це є і його першим кроком до загибелі, бо поступово зникають, переростають у свою протилежність його причина та основні риси, характеристики, як конкуренція, вільний обмін, опосередковані форми економічних зв'язків.

Адекватним середовищем існування товарного виробництва у класичному вигляді було просте товарне виробництво, якому притаманна велика кількість дрібних товаровиробників, розділених та відокремлених.

Це – головна умова існування вільної конкуренції та відокремленості. Але об'єктивна логіка механізму конкуренції знищує умови її існування, а отже, і її саму. Зростає концентрація (тобто усупільнення, яке йде на зміну відокремленню), виникають монополії, як антипод конкуренції, як механізм виправлення її недоліків. Конкуренція була ефективною в епоху економічної відокремленості, але не може регулювати висококонцентроване усупільнене виробництво. Конкуренція набула міжнародні масштаби та неекономічні форми: політичні, військові, юридичні та ін.

Конкуренція перестала бути справою рівних, виникла фінансова олігархія, тобто нерівність серед капіталістів. Конкуренція створила та поглибила нерівність країн та народів. Конкуренція перестала бути вільною – виникла монополія.

Змінюється природа ключових категорій товарного виробництва – товару та грошей. Вони перестають бути продуктами праці, набувають певної віртуальності. Кредитні та паперові гроші, електронні гроші, фіктивний капітал символізують розрив між товаром та грошима. Продаються товари, які не є продуктами праці, а отже – не мають вартості, але мають ціну, наприклад, цінні папери. Зростає частка товарів-послуг, виникає проблема їх відчуження та привласнення. Наприклад, інформація, такий товар, який не відчужується від продавця, що впливає і на сучасні відносини приватної власності.

У споживанні послуг процеси виробництва та споживання часто співпадають у часі, тобто зникають такі фази відтворення, як розподіл і обмін. Якщо відсутній обмін, то що ж це за ринок і де товарне виробництво, якщо немає його характерної риси?

Товарне виробництво – це прогресивне виробництво, це прогрес у розвитку продуктивних сил, людини, бо тільки вільна людина може застосовувати складну техніку.

Товарному виробництву притаманні високий динамізм та пошуки нового, економічні стимули приходять на зміну позаекономічному примусу.

Але товарне виробництво веде до подальшого узагальнення економічного життя, виробництва та праці, посилюється взаємозалежність людей та господарських ланок. Цей механізм вже не може регулюватися тільки ринком, він потребує і суспільного регулювання. Товарне виробництво стверджується на базі крупного машинного виробництва, а воно вже потребує співузгодження, плановірності. Підрив товарного виробництва відбувається у таких формах: монополія, робота на замовлення, державне регулювання. Отже, відбувається перехід від товарної форми організації суспільного виробництва до нової форми.

Ринок, як і товарне виробництво, як і будь-яке утворення – система, яка розвивається. Вона зароджується, розвивається, розквітає, в'яне та щезає, тобто змінюється.

Зрозуміти сучасний стан товарного виробництва можливо лише проаналізувавши його попередній стан.

ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК ОСНОВА РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

**Неустроєв Ю.Г., канд. екон. наук, Павленко Г.М.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

На зміну натуральному господарству прийшли товарне виробництво і заснована на ньому товарна форма господарювання. Проте тривалий час вони функціонували разом. Товарне виробництво — це такий тип організації економіки, при якому продукти праці виробляються для продажу на ринок. Товари виробляються з метою задоволення потреб споживачів і надходять до них через використання ринкових відносин. Звичайно, що при цьому господарюючий суб'єкт націлений на отримання вигоди. Така орієнтація виробництва зумовлює необхідність постійних економічних зв'язків між виробниками та споживачами, економічну взаємозалежність їх, яка розпочинається з придбання засобів і предметів праці і закінчується реалізацією продукції чи послуг. Загальною умовою виникнення, розвитку і функціонування товарного виробництва є суспільний поділ праці. На його основі виникають виробничі відносини між людьми у формі обміну продуктами праці.

Безпосередньою причиною виникнення товарного виробництва є економічна відособленість товаровиробників. Вона нероздільно пов'язана з розвитком приватної власності на засоби виробництва та економічною і юридичною свободою виробника.

Економічна відособленість товаровиробників – це таке становище, за якого вони самостійно вирішують питання господарської діяльності: що виробляти, якими засобами, які ресурси використовувати тощо. Вона передбачає самостійне розпорядження виробленою продукцією, володіння нею, її відчуження і використання відповідно до власних інтересів. Тому економічне відособлення невіддільне від власності на засоби виробництва і вироблювану продукцію.

Як конкретно-історичний тип організації суспільного виробництва, товарне господарство характеризується постійним рухом уперед. Товарне виробництво й обіг у своєму розвитку проходять дві стадії: нижчу – бартерне господарство, вищу – грошове господарство. В бартерному будь-який товар можна безпосередньо обміняти на будь-який інший без використання грошей. У грошовому існує особливий товар – гроші, який можна обміняти на будь-який інший товар, а останній – на гроші. В господарстві, заснованому на грошовому обміні, суспільні витрати нижчі, ніж там, де обмін здійснюється за допомогою бартеру.

Основні загальні ознаки товарного виробництва не залежать від специфіки економічної системи. До них належать: суспільний поділ праці; економічна відособленість виробників; еквівалентність відносин; ринковий зв'язок між виробниками і споживачами; визнання суспільного характеру праці через ринок; здійснення економічних процесів у

ОЦІНКА ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ТА ОБЛІКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	341
Маркова Т.Д., Пчелянська Г.Б.....	
ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	
Ткачук Г.О.....	343
АУДИТОРСЬКЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ	
Ткачук Г.О., Дворнікова А.П.....	345
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АСПЕКТІВ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Ступницька Т.М., Баранюк Х.О.....	347
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	
Стасюкова К.В.....	349
СОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	
Тарасова О.В.....	351

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

ТРАНСФОРМАЦІЯ КАТЕГОРІЙ ТОВАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	
Ткачук Т.І.....	354
ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК ОСНОВА РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
Неустров І.Ю., Павленко Г.М.....	356
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Работін Ю.А.....	358
ОСНОВНІ СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ	
Згадова Н.С.....	360

СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	
Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	362
КУЛЬТУРА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕМОКРАТИЧНОГО РОЗВИТКУ	
Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	363
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ОДЕСЬКОЇ ГУБЕРНСЬКОЇ НАДЗВИЧАЙНОЇ КОМІСІЇ У 1921 РОЦІ	
Шишко О.Г.....	364
РОЛЬ ФІЛОСОФІЇ У РОЗВИТКУ СТИЛЯ НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ	
Мамроцька О.А., Мельник Ю.М., Шевченко Г.А.....	366
ФАКТОРИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я МОЛОДІ	
Черкаський А.В.....	368
СОЦІАЛЬНА ДОВІРА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ	
Черняк Г.А.....	369
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ	
Орлова В.О.....	371
МОЖЛИВОСТІ ДОДАТКОВОГО ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НАУКОВЦЯ ЗАВДЯКИ WIPO PROOF	
Дружкова І.С.....	372
ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ ТАБАТА НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНИМ ВИХОВАННЯМ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП	
Халайджі С.В., Захлевська Т.В., Яготін Р.С.....	374
ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДИНАМІКИ АЕРОБНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ СТУДЕНТОК 17-20 РОКІВ	
Струк Б.І., Сергєєва Т.П., Волкова Т.В.....	375
МОТИВАЦІЯ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ОНАХТ	
Гончарук В.В., Павлова Н.В.....	377
АНАЛІЗ РІВНЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТОК МОЛОДШИХ КУРСІВ ОНАХТ	
Лаговська Н.Г., Цапенко Л.М., Павлюк О.В.....	378
МОДЕРНІЗАЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ АСКТП ПРОДУКТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ БУРЯКОЦУКРОВОГО ЗАВОДУ	
Скаковський Ю.М.....	380